

SUVANNON SEUTU

SAKKOLAN JA METSÄPIRTIN PITÄJÄLEHTI

Sakkola-
museon
esineistö
karttui kesän
aikana mm.
tykin-
ammuksella,
jota esittelee
Juha
Virolainen.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 6 • 2001
S Y Y S K U U

TOIMITUKSEN TUOLI

Syksyinen tervehdys teille Suvannon Seudun lukijat!

Takana on toivottavasti hyvin antoisien Karjalanmatkojen ja juhlien kesä. Sakkola-juhlat vietettiin runsaalla joukolla ja kauniissa säässä Vesilahdessa - kiitos kaunis tapahtuman järjestäjille.

Vesilahden Karjalaiset ottivat haasteen vastaan melko lyhyellä varoitusaajalla ja hoitivat urakan kunnialla.

Karjalaisseurojen toiminta jatkuu aktiivisena vuosikymmentenkin jälkeen. Esimerkiksi Lempäälässä paikallinen Karjalaseura viettää 30. syyskuuta 60-vuotisjuhliiaan. Onnittelut!

Myös sukuseurojen ja sukututkijoiden vaativa ja varmasti mielenkiintoinen sarka on aina vain laajenemassa. Siitä kertovat monet tehdyt ja vireillä olevat tutkimukset ja myös niiden myötä tehdyt julkaisut.

Leppoista syksyä

-MRT

Suvannon Seutu,
os. Rautasemantie 375,
37550 Lempäälä
Puhelin **päätoimittaja**
Marjo Ristilä-Toikka,
(03) 3748 448 iltaisin
tai 040 730 2622
Metsäpirtin yhdyshenkilö
toimittaja Anja Kuoppa,
Janakkala p. 044 28 44 330

Sakkola-Säätio kiittää
Vesilahden Karjalaisia hyvin järjestetyistä
pitäjäjuhlista Vesilahdessa 12.8.

Ohra-porkkanapiirakat

Ohra-porkkanapiirakoita leivottiin ennen usein syksyisin, kun porkkanat olivat mehevimmillään ja ryynitkin olivat uutta satoa.

Kuoritaikina tehdään niin kuin karjalanpiirakoihin: ruisjauhoista, vedestä ja suolasta. Taikina saa olla aika kiinteää. Taikina paloittel- laan ja ajellaan pyöreiksi kakkaroiksi.

Ryyneistä keitetään maidon kanssa tavallinen puuro, ohraryynit mie- lellään rikottuja. Porkkanat raaputetaan puhtaiksi ja paloittel- laan. Keitetään vähässä vedessä kypsiksi ja survotaan hienoksi, yhdiste- tään puuroon. Saman verran suunnilleen kumpaakin. Maustetaan suo- lalla.

Pyöreille kakkaroille laitetaan toiselle puolelle täytettä, suunnil- leen kaksi ruokalusikallista – kuinka paksuja kukin piirakoista halu- aa. Toinen puoli kuoresta nostetaan päälle ja ummistetaan reunat yh- teen. On kätevä pyörittää reuna tasaiseksi kahvilautasella, tassilla.

Piirakat paistetaan hyvässä lämmössä ja voidellaan kypsänä voisu- lalla.

Taimi Finni

JUURIENSA ETSIJÄT: JATKOSOTANÄYTTELY SOTAMUSEOSSA

**Sakkola-Seura ry järjestää opastetun käynnin Sotamuse-
on jatkosotänäyttelyyn 27.9. klo 15.30-18.
os. Maurinkatu 1. Pääsymaksu 5 mk.**

**Monet nuoret ovat kiinnostuneita tutkimaan sukuaan,
etsimään juuriaan. Vanhempien ja isovanhempien muisti
ei ulotu kovin kauas tai heitä ei enää ole kertomassa. Mistä
aloittaa juuriensa etsiminen – tästä kerrotaan 20.10. klo 14.
Karjalatalon Sortavalasalissa, Käpylänkuja 1 Helsingissä.**

**Monista sakkolalaisista suvuista on jo tehty tutkimukset,
mutta paljon on vielä tutkimatta. Kuparisia tutkinut Teuvo
Kuparinen on luvannut opastaa aloittelijat alkuun. Myös jo
tutkimuksen aloittaneet saavat neuvoja, miten jatkaa.**

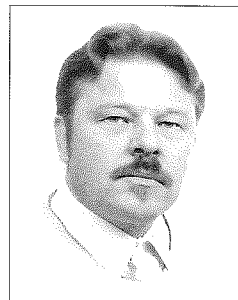
**Ilmoittautumiset syyskuun loppuun mennessä
Eila Arolle puh. 09- 8849 402.**

PAUKUN PALSTA

Kyllä Suo-
men kesä voi
olla kaunis!
Tämän pa-
remmista ke-
säilmoista on
turha haaveil-
la. Lämpöä ja
kostetutta riit-
ti ihan muka-
vasti aina elo-
kuulle ja syyskuulle saakka. Kesän ai-
kana on jälleen tehty paljon Sakkolan
ja sakkolalaisen perinteen hyväksi.

Matkoja rajan taakse kertyi itselläni
tähän mennessä kolme ja lisää on tie-
dossa. Juhlia on vietetty sekä Nyky-
Suomen että Vanhan Suomen puolella
ja Sakkola -museo on ollut monien sak-
kolalaisten ja muidenkin turistien ke-
säisenä matkakohteena.

Lahjoitusmaatalonpoikien muisto-
merkki Hovinkylässä saatiin näyttä-
vään juhlaikuntaan kesäkuun alussa

vietettyihin uudelleenvihkiäisjuhlisiin
mennessä. Samalla juhlittiin Emäntä-
koulun mäellä Hovinkylän perustami-
sen 90 -vuotisjuhlaa. Ensimmäisen ker-
ran lahjoitusmaatalonpoikien patsas
paljastettiin 65 vuotta sitten.

Juhlavieraita oli saapunut runsaasti
Hovinmäelle. Valitettavasti paikallis-
ten venäläisten osallistujien määrä jäi
kovin vähäiseksi ja lähes yksinomaan
virallisten edustajien varaan. Kosteis-
ta olosuhteista huolimatta saimme juh-
lan viedyksi kunnialla läpi. Ennen
kaikkea jäi mieleeni nuoren venäläi-
sen tutkijan Dimitri Shitovin voima-
kas puhe, jonka hän piti suomen kie-
lellä.

Samalla matkalla juhlistettiin yhtei-
sillä päivällisillä Kiviniemessä Sakko-
lan nykyisten hallintoalueiden ja sak-
kolalaisten nykyisten asuinalueiden
kuntien ystävyyskuntasopimuksen al-
lekirjoittamista. Käkisalmen alueen
korkein johto, aluejohtaja Jahnjuk ja
varajohtaja, Raudun kaupunginjohta-
ja Sokolov sekä Vuoksen, Sakkolan
ja Petäjäjärven kuntien johtajat olivat
paikalla Lempäälän, Punkalaitumen ja
Vesilahden kuntien sekä Sakkola sää-
tiön ylimmän johdon kanssa. Toivot-
tavasti tulevaisuudessa yhteistyö tuot-

taa hyviä hedelmiä.

Sakkola -juhlat pidettiin tänä kesä-
nä perinteisestä ajankohdasta viikkoa
myöhemmin, elokuun toisena sunnun-
taina Vesilahdessa. Juhlaväkeä oli ko-
koontunut Vesilahden yläasteen tiloi-
hin perinteisen runsaasti - satamäärin.
Ilo oli nähdä myöskin nuoremman pol-
ven edustajia juhlapaikalla. Sakkola-
lainen perinne ja sakkolalaisuus ei mis-
sään tapauksessa näytä olevan edes
hiipumaan päin. Mieluumminkin päin-
vastoin. Vesilahden karjalaiset olivat
järjestäneet varsin mielenkiintoisen ja
hyvän juhlan. Varsinkin musiik-
kinäytelmä oli erityisen puhutteleva ja
sen eteen oli nähty erittäin paljon vai-
vaa.

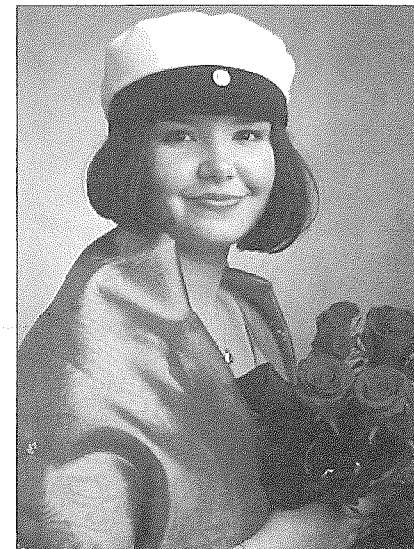
Hannu J. Paukku

Sakkola Säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja

Harjatie 5
32210 LOIMAA KK
p. 02-7628152
0500-741296

e-mail:
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Ylioppilaita

Kirsi Henttonen kirjoitti keväällä
ylioppilaaksi Lauttakylän lukiosta.
Vanhemmat Matti ja Anne, os. Vintti-
lä. Kirsin mummo Bertta, os. Repo
Sakkolan Kaarnaajolta.

Viime keväänä kirjoitti ylioppilaak-
si Punkalaitumen lukiosta Maria Olli-
kainen, vanhemmat Seija ja Jouko Ol-
likainen. Joukon vanhemmat Aino ja
Eemil Ollikainen Valkjärveltä.

Tulevaisuusnäky

He saapuvat sieltä:
lapsen lapsien
Upea kaarti...
Kuin merestä
nouseva saari.

He täyttävät
elämän aukon.
Me väistymme
tieltä. –
Näin määrää
elämän laki.

On tulossa
Uusi suku.
On vaihtuvaa
Sukupolvien luku.

**Elsa
Tuokko-Tauriainen**

KUOLLEITA

Rakas äitimme Saima Esteri Äijö, omaa sukua Pulakka, syntynyt 4.3.1915 Sakkolassa, kuoli 26.7.2001 Loimaan aluesairaalassa.

Siunaus toimitettu 11.08.2001 Punkalaitumen kirkossa läheisten läsnäollessa.

Eino Kuisma, syntynyt 25.11.1912 Sakkolan Häitermaassa, kuoli 25.3.2001 Jyväskylän terveyskeskuksen vuodeosastolla.

*Hiljeneni voimat uupuin,
Lähdön hetki läheni.
Väistyi vaivat, tuli rauha
Uni kaunis ikuinen.*

Osmo Kuisma

Tätimme Elina Pappinen kuoli 9.4.2001 Lohjan aluesairaalassa. Hän oli syntynyt 7.1.1926 Sakkolan Lapinlahdessa.

Hänet siunattiin Punkalaitumen kirkossa 28.4.2001. Siunauksen toimitti kirkkoherra Klaus Malmivaara. Lämminhenkinen muistotilaisuus vietettiin omaisten ja ystävien kanssa Punkalaitumen seurakuntatalolla.

Pääosan elämäntyöstään hän teki Karkkilan vanhainkodin emäntänä ja Karkkilassa hän myös asui. Viimeisen leposijansa hän halusi Punkalaitumelle sukuhautaan. Eläkkeellä ollessaan hän teki yhden matkan Karjalan synnyinseudulle.

Täti, elät muistoissa keskellämme.

Veljen lapset perheineen

Raija Tellervo Yrjänä, os. Tiilikainen, s. 1929. Farmaseutti ja yrittäjä Raija Yrjänä kuoli Leppävirralla 28. toukokuuta 71 vuoden iässä. Hän oli syntynyt Sakkolan Kiviniemen kasarmilla hänen isänsä Lauri Tiilikaisen avustamana, joka toimi silloisen JP 4:n lääkintäväpelinä, myöhemmin lääkintä-sotilasmestarina mm. Rukajärven suunnalla.

Jatkosodan ajaksi Raija Yrjänä palasi äitinsä Elsan ja Vilhelmiina-mummon kanssa omaan kotiin Kasarmilan Valkjärven rannalle, kunnes kesän -44 suurhyökkäys ja pommitus varuskunta-alueelle lähetti heidät uudelle evakomatkalle.

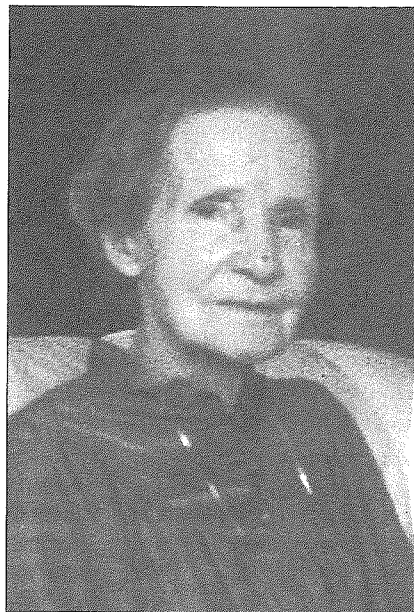
Ylioppilaaksi Raija Yrjänä kirjoitti Mikkelissä ja farmasian opintojen jälkeen hän meni töihin Pohjanlahden rannikkopitäjään Himangalle, missä hän avioitui Juhani Yrjänän kanssa. Myöhemmin Raija Yrjänä työskenteli Kalajoen apteekissa.

60-luvun lopulla Raija toimi Kalajoen kunnan matkailusihteerinä sekä perusti myöhemmin Aurinkohiekköjen lomakylän, jonka toimitusjohtajana hän toimi aina vuoteen 1979 saakka. Hyvin ansaittuja eläkevuosiaan hän vietti asuen Kalajoella, Oulussa ja Leppävirralla poikansa ja hänen perheensä lähellä huolehtien lämmöllä loppuun saakka mm. lastenlapsistaan koulupäivien jälkeen.

Raija Yrjänä tunnettiin tarmokkaana, idearikkaana, iloisena ja avoimena ih-

misenä, jolle palveleminen oli luontais-ta niin ammateissa kuin ystäväpiiris-säkin. Kalajoella hänet muistetaan nykyisen matkailubuumin virittäjänä ja ulkomaisten yhteyksien avaajana. Vuodesta 1992 yhteys Kiviniemeen ja kotitontille avautui uudella tavalla: Kustentkon opettajaperheen kanssa sydämellisen ja tiiviin kirjeenvaihdon ja tapaamisten merkeissä.

Matti J. Yrjänä
Lehtori, Leppävirta

Laina Elisabet Pursiainen, os. Jauhiainen, syntynyt 8.2.1917 Tervossa, nukkui pois 10.7.2001 pitkällisen ja vaikean sairauden jälkeen Mikkelin Tuukkalan sairasosastolla. Vainajaa jäivät kaipaamaan puolison lisäksi Eeva-tytär perheineen ja Ilkka-poika perheineen sekä sisaret ja muut sukulaiset.

Laina ja Paul olivat solmineen avioliiton 24.8.1941. Pauli oli Helena ja Adam Pursiaisen, Petäjäjärvi, kuudesta pojasta nuorin.

Vainaja siunattiin 28.7.2001 Mikkelin Harjun siunauskappelissa. Surujuhlaa vietettiin puheiden, laulujen ja seurustelun merkeissä Pietarin Pirtissä. Tämä oli myös heidän yhteinen asuntonsa Paulin nyt jäädessä siihen yksin.

—AP

Jäähvyäiset Eemil Nuoralle

Eemil Nuora, syntynyt 21.2.1912 Sakkolassa, kuoli 3.8.2001 Valkeakosken sairaalassa.

Kunnioitettu setämme ja enomme on poistunut keskuudestamme. Me omaiset muistamme hänet ihmisenä, jonka seurassa ei tullut ikävä. Eemil Nuora oli Sakkolan pitäjän Petäjäjärven poikia. Häneen päättyi sukumme viimeinen vanhan polven kertoja ja opastaja.

Kotiseutu Karjala oli hänelle erittäin rakas, sillä kun matkailu Sakkolaan tuli mahdolliseksi rajojen avauduttua, lähti Eemil etsimään kotipitäjäänsä ja lapsuuden, nuoruuden kotiaan. Hän löysi muistoistaan entiset vihreät ahot ja palteet, joilla hän paimensi lehmiään. Tuoksuvat metsät, Lännäjärven uimarannan – valkeat hiekat.

Eemil-sedän muisti oli mahtava, hänen kertomansa tarinat ja vanhat tapahtumat ovat siirtyneet näiden retkien kera meille nuoremmille Sakkolan samoajille arvokkaana ja mieluisana muistona ja perimätietona uusille sukupolville. Jokainen talo ja mökki ja niiden asukkaat, jokainen mäki ja polku, jokainen kivi polun varrella oli Eemil-sedän muistissa. Vielä viime vuoteen asti hän jaksoi opastaa ketterästi matkalaisia, kertoa innokkaasti ja elävästi sukumme vaiheista; ihmisistä, työstä ja raivauksesta, erityisesti hyvistä työhevosista, joita hän hoivasi ja huolsi myös koko sodan ajan. Kummi-setäni kertoi näkyviin sen tunnelman, miten kaunis oli kerran Karjala.

Oli kunnia olla saattamassa Eemil-setää viimeiselle matkalle.

Äiti muisteli lankomiehensä auttavaa ja ystävällistä olemusta. Hän oli nyt saattamassa Eemeliä iäisyysmatkalle, ja muistot palaavat yli 60 vuotta taaksepäin. Eemil-setä saattoi äidin, minut ja sisareni Liisin sekä Heli-mummomme sodan jaloista viimeiseen Petäjäjärven asemalta lähtevään evakkojunaan. Isämme oli jo sodassa. Auttavainen Eemil-setä otti hevosensa, valjasti sen ja asetteli meidät rekeen vällyjen alle sekä auttoi junaan asti ja toivotti ”hyvää matkaa sinne jonnekin, hää tulloo sitte tapaamaa”.

Äidilleni ja meille perheemme evakkoille oli Eemil-setä tästäkin muistoista

hyvin tärkeä ihminen.

Veljeni Timon, puolisonsa Airan kuin myös serkkumme Sinikan muistoissa Eemil-setä ja –eno elää rakkaana, läheisenä ihmisenä – ne muistot eivät unohdu koskaan.

Hänen luokseen oli hyvä mennä, koskaan ei tuntenut, että tuli väärään aikaan. Eemil otti meidät omaiset aina iloisena ja ystävällisenä ja vieraanvraisena vastaan, hänellä oli taito kuunnella, taito puhua ja kertoa, kiire unohdettiin hänen seurassaan.

Eemil Nuora oli todellinen työn sankari, kuiskasi Liisi-siskoni kirkon penkillä. Tänä päivänä ovat harvassa ne tervaskannot, joita työ ja toimeliaisuus ei rassittanut. Siirtolaisväki on tunnettu ahkeruudestaan ja raivaajahengestään, sitä oli erityisesti Eemil-setä. Koko elämänsä ajan hän ahkeroi, raivasi ja viljeli sekä hoiti eläimiään väsymättömänä karjalaismiehenä.

Ensin isäni kanssa yhdessä uusi kotitila alkoi kukoistaan Hämeen sydämessä ja sitten 1950-luvulla Eemil osti oman maatilan Pyhäjärven rannalta, Vesilahden Palhosta, perusti perheen ja sai kaksi lasta.

Ennen kaikkea hevoset olivat hänelle läheisiä. Muistan pikkupoikana, kun hän opasti minua hevosen hoidosta, että ”pitää aina varoa hevosen takapäätä ja sitten kun tulet isoksi, niin naisen etupäätä”. Olen yrittänyt muistaa opetuksen.

Eemil-setä noudatti perinteitä ja piti velvollisuutenaan antaa kummipojal-le rahat rippipukua varten – sellainen hän oli. Myös kotieläimillä, hevosilla, lehmillä, lampaila, koiralla ja kissoilla oli hyvä olla Eemil-sedän seurassa ja hoivassa.

Anna-Liisa tyttären kanssa me serkut ja omaiset menetimme rakkaamme.

Eemil-sedän evakkomatka on päätynyt ja äitini muistoissa katkesi Eemilin myötä myös viimeinen säie Karjalaan. Äitini Laina tahtoo muistaa Eemeliä viirensäkeellä:

”Tie valmis on, ja päässä sen, vastaus löytyy ikuinen. Ja kerran ehjä ihminen ylistää tietä Kristuksen.”

Kummisedän muistoa kunnioittaen Yrjö Matinpoika Nuora

Aura-siskoni muistolle

Sisaruksistani viimeinen on nukkunut pois. Pitkään sairastettuaan myös hänen oma toivomuksensa oli päästä lepoon.

Aura Majjala, os. Suikkanen, nukkui ikuuneen 11.1.2000 Pirkkalassa. Oli se saavutus evakkotytölle nähdä uusi vuosituhat, vaikka sairaus tuskin toi sen hänen tietoisuuteensa.

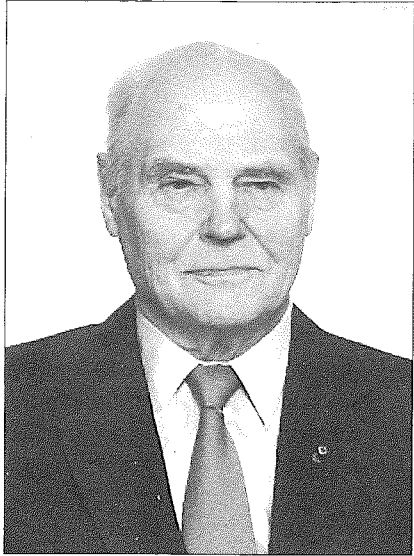
Aura oli erittäin ahkera ja toimeen saapa henkilö. Toinen evakkomatka kului ajaen lehmiä Äänekoskelle saakka kotikylästä asti. Mukana oli myös toisia tikansaarelaisia omine lehmineen. Tekemistä riitti, kodinhoidon sekä lapsien kaitsemisessa. Hän hoiti kotona hoitolapsia, ja kun omat lapset tarvitsivat, hän oli valmiina vuosikauusia auttamaan. Sitten tuli aika, ettei enää jaksanut kotona hoitaa sairasta miestänsä, jonka kanssa elämää taittui yli 50 vuotta. Aura auttoi myös äitiämme, siitä kiitos hänelle, vaikka se onkin myöhässä. Asuin toisella puolella Suomea ja pääsin vain loma-aikoina Pirkkalaan.

Apua Aura sai kyllä kiitettävästi molempien poikiensa perheiltä. Kärsivällisesti he päivittäin olivat äitinsä tukena näin korvaten häneltä saamansa avun ja rakkauden, sitä hän eniten kaipasikin.

Minä koen nyt auenneen sen viimeisen renkaan lapsuuden aikaan, sillä veljet Aarne, Eino, Heimo, Unto ja kolme veljen vaimoa olen jo hyvästellyt aikaisemmin, heidän evakkotiensä on kuljettu loppuun. Sisaruksiani lämpimästi muistaen

Irja

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

Martta Naskali, os. Räikkönen, täytti 90 vuotta 1.8.201 Lappeenrannassa. Hän vietti merkkipäiväänsä lastensa, lastenlastensa ja sisarensa Esterin kanssa Lemminkäisessä sängynsä syöden. Martta Naskali on syntynyt Valkjärven, josta myöhemmin Räikkösen Antin perhe muutti Sakkolan Kiviniemeen. Kiviniemessä hän avioitui autoilija Väinö Naskalin kanssa.

Martta Naskali on vielä henkisesti pirteä yksinelävä, aika menee televisiota katsellessa mukavasti. Liikkuminen tuottaa jo vaikeuksia, mutta lapset käyvät päivittäin auttamassa.

Veikko Pauku täytti 70 vuotta heinäkuussa. Hän syntyi Sakkolan Keljassa 21.7.1931 Juho ja Maria Paukun nuorimmaisena, hänellä oli kuusi sisar ja kaksi veljeä. Suuri perhe hajaantui sotien jälkeen ympäri Suomea. Veikko päätyi Helsinkiin, jossa hänen kodissaan merkkipäivää vietettiin. Mukana olivat poika ja tytär perheineen sekä muita sukulaisia ja ystäviä.

Irma Mäkelä, os. Naskali, täytti 50 vuotta 21.8.2001 Pirkkalassa. Hänen isänsä oli Eino Naskali Sakkolan kirkonkylästä. Irman äiti oli kotoisin Rautalammilta.

Irman kummitäti Aili Naskali täytti 75 vuotta 26.10.2000 samoin Pirkkalassa. Aili on Antti Naskalin tytär Sakkolan kirkonkylältä, alamäeltä. Kuvasa Aili Pirkkalan marttojen keuhkotauti vanhainkoti Pirkankouvuksessa keuhkoilla 2000 Viipurista ostettu lieri hatu päässään.

70 vuotta täyttää 7.10.2001 maanviljelijä Väinö Kalervo Kurikka Varpaisjärvellä. Hän on syntynyt Sakkolassa Karholan kylässä. Eläkkeelle jäätyään ja pojan jatkaessa maatilaa pitoa hän on osallistunut vointinsa mukaan tilan töihin.

Jokakesäinen Sakkolan matka synnyinseudun maisemiin on tärkeä. Harrastuksiin kuuluvat myös Lions-toiminta, Pelimannit ja Eläkeliiton toiminnassa mukana olo. Merkkipäiviä vietetään Varpaisjärven seurakuntakodilla 7.10. klo 12. alkaen.

80 vuotta täytti 28.7.2001 Kerttu Virolainen Vesilahdessa. Hän on lähtöisin Sakkolan Karholasta.

75 vuotta täytti 27.7.2001 Saimi Juntenen, os. Kuisma, Suomussalmella. Kotikylänsä Sakkolassa oli Haitermaa.

75 vuotta täytti 17.7.2001 Heljä Lindsberg, os. Kuuppo, Rautalammilla. Hänen syntymäkotonsa oli Sakkolan Volossulassa.

65 vuotta täytti 23.9. Erkki Naskali Lempäälässä. Kotikylänsä oli Sakkolan Sipilänmäki.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

Vuodet menevät huomaamatta, vain hellästi ne antavat kättä toisilleen.

16.7.2001 täytti Selma Karja 100 vuotta Huittisten Huhtamossa. Syntyi hän on Haparaisten tyttöjä, os. Kekki.

Selma-täti on syntynyt keisarinvalan aikana, elänyt ja nähnyt Suomen kaikkien presidenttien ajat Se on pitkä aikakausi ja kaikkiin aikoihin hän on ollut tyytyväinen.

Merkkipäivää vietettiin kotona aivan lähimpien omaisten ja sukulaisten seurassa, joskin onnittelijoita on riittänyt pitkän aikaa sen jälkeenkin. Päivän-sankarista näki, että hän nautti ja virkistyi vierasta.

Hyviä vuosia edelleenkin virkeälle, aina hyväntuuliselle ja kulttuuririkkaalle Sirkalle muiden runsaan tuttavaja ystäväpiirin mukana toivottelee

Pikkusisko Martta

Täti on erittäin hyvämuistinen ja virkeä henkisesti edelleen. Esimerkiksi meiltä serkuksilta hän kyseli kuulumisia ja meidän lasten perheet hän muis-

taa. Selma-täti asuu edelleen kotona tyttärensä perheen kanssa ja kaikki kolme tytärtä perheineen osallistuvat hänen hoitoonsa. Hänellä on hyvä ja onnellinen vanhuus ilman minkäänlaisia lääkkeitä.

Pitkän iän salaisuus ei liene hankala alku. Selma-tyttö syntyi kaksospuolikaana pienenä ja hentona painaen alle kaksi kiloa. Sitä vastoin poika oli pulsa ja komea. Joku naapurin nainen oli sanonutkin, että ”kyllä tuo poika kasvoa, sen on pulsa ja komia, mut mite käynyt tuon tytön kanssa”. Selma-tädin sisar Helena, joka oli silloin viisivuotias ja odotti kovasti pikkusiskoja, kuuli tuon sanonnan ja pahoitti siitä mielen-

Siinä kävi kuitenkin niin, että tämä poika Aleksanteri, Ale, kuoli 10-vuotiaana, kun umpisuoli puhkesi, mutta Selma-tyttönen aloitti toisen vuosikaudan.

Helena eli myös yli 100-vuotiaaksi, hän oli Helena Kallonen Keljasta. Pitkäikäisiä sisarusia siis molemmat nämä meidän tädit.

Hyvää vointia 100-vuotiaalle Selma-tädille edelleen ja vointia tyttärille hoitotyöhön. Toivomme ensi vuonna saada toivottua

Kukkia Sinulle

Tänään tahdomme tuoda

Paljon paljon onnea

Elämäsi suoda.

Toivottelee Pajarin Martta

50 vuotta täytti 18.3.2001 hammaslääkäri Matti Tuokko Punkalaitumella. Hänen isänsä, Kauko Tuokon kotikylä Sakkolassa oli Riiska.

Ylioppilaaksi kirjoitti viime keväänä Punkalaitumen lukiossa Tuomas Tuokko, vanhemmat Kaarina ja Matti Tuokko. Kaarinan isä Aarne Huuska Röykylästä.

SUVANNON SEUTU JULKAISEE

jokaisessa numerossaan merkkipäivät, poisnukkuneet, valmistuneet, ylioppilaat yms. tiedot perhejuhlista ja tapahtumista.

Ilmoita tiedot osoitteella

Suvannon Seutu,
Rautasemantie 375,
37550 Lempäälä.

Muista liittää mukaan lähettäjän yhteystiedot ja kysyä aina lupa asianosaisilta tietojen julkaisemiseen!

Mietteitä sankari- haudan äärellä

-Suomalaisen miehen keskimääräinen elinikä on lähes 80 vuotta. Mikä mahtaa olla täällä lepäävien miesten keski-ikä? Oletetusta eliniästä puolet on noin 40 vuotta ja silloin viimeistään katsotaan keski-ikä alkavan. Tuolloin jokainen miettinee, mitä vielä haluaisi elämässään saavuttaa ennen kuin lopullinen rapistuminen alkaa ja ennen kuin olisi aika hankkiutua sopivaan eläkevirkaan, aloitti **Heikki Karjalainen** puheensa sankarihaudan äärellä Vesilahden kirkkomaalla, Sakkola-juhlien kirkonmenojen jälkeen.

- Kun pari vuotta sitten täytin 40 vuotta, huomasin miettiväni samoja asioita. Samalla kiinnostuin uudella tavalla juuristani. Pikkupoikana olin ollut Sakkola-juhlissa ja nähnyt Suvannon Seutu -lehden olohuoneen pöydällä, mutta nuo asiat olivat siirtyneet sivummalle opiskeluaikana ja kiireiseen työelämään siirtyessäni.

Toissa kesänä Karjalainen lähti kuitenkin käymään Sakkolassa salaa kailta sukulaisiltaan.

-Halusin nähdä isäni lapsuuden maisemat omin silmin. Matkasta tuli monin tavoin ikimuistettava. Menomatalla löysin bussista yllättäen pikkuserkkuja, joiden en aiemmin tiennyt olevan olemassakaan. Heidän kanssaan etsimme ja löysimme vanhempiemme kotitalojen kivijalat; otimme mukaan lautasten kappaleita ja Suvannon vetä. Kävimme myös vanhoilla taistelupaikoilla Taipaleessa ja Terenttilässä. Mukana olleet veteraanit kertoivat omia kokemuksiaan talvi- ja jatkosodasta. Voi vain etäisesti kuvitella niitä kauhunhetkiä huumaavan kranaattikeskeytyksen alla. Eräs mies kertoi olleensa yli kaksi vuotta Kiviniemen kosken rannalla tuijottaen vastarannalla olleita venäläisiä.

Sittemmin Karjalainen on työnsä puolesta käynyt myös Tali-Ihantallas, jossa venäläiset panssarivoimat pysäytettiin, sekä Vuosalmella, Äyräpään kirkkorannassa, jossa eräs veteraani kertoi, kuinka hän haavoittui ja uivimeisten joukossa Vuoksen yli turvaan - ja kuinka hänen tovereilleen kävi.

- Isosetäni ja kummisetäni eivät ole kovin paljoa halunneet sotaa muistella. On ymmärrettävää, että kaikki eivät halua muistella niitä koettelemuksia ja tuskia, joita joutuivat kokemaan lähes 60 vuotta sitten.

- Ennen jumalanpalveluksen alkua tutkin Vesilahden kirkkomaan veteraanien muistomerkkiä ja laskin miesten iäkiä: 23 v, 19 v, 24 v, 33 v, 18 v. Näiden miesten keskimääräinen elinikä on hyvinkin alle 30 vuotta eli kolmannes, osin vain neljännes nykyisestä suomalaisen miehen elinajasta. Useimmat heistä eivät ehtineet elää keski-ikäiseksi ja suunnitella sopivaa virkauraa tai menestymistä yritysmaailmassa. Nuoret

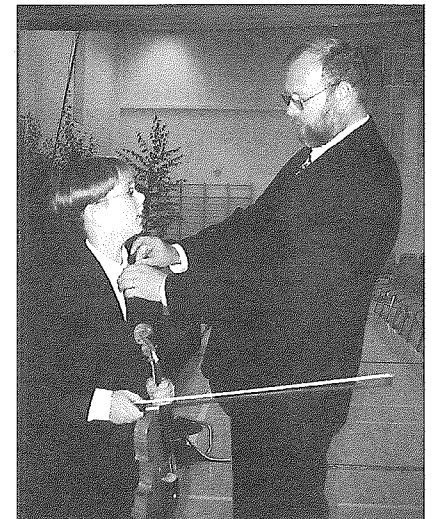
miehet eivät varmaan myöskään ehtineet kaivata ja tutkia sukujuuriaan. Usein pyrkimys pysyä hengissä seuraavan päivän tai tunnin ajan oli tärkein mielen täyttävä ajatus.

Heikki Karjalainen muistuttikin, että meidän tulee aina olla kiitollisia niille miehille ja naisille, jotka mahdollistivat Suomen itsenäisyyden ja nykyisen elintasomme ja hyvinvointimme.

- Nämä miehet antoivat elämänsä perheidensä ja meidän kaikkien suomalaisten paremman tulevaisuuden puolesta. Myös kaikki sotaveteraanit, niin lotat kuin erityisesti sotainvalidit, ansaitsevat varauksettoman kunnioituksemme, koska he ovat omin käsin rakentaneet nykyisen hyvinvointimme kantaen kehossaan kranaatinsirpaleita ja mielessään sodan kauhujia.

Muistohetki sankarihaudalla päättyi hetken hiljaisuuteen. Lippuvartiot olivat sankaripatsaan eteen Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkkin äärellä, ja patsaan juurelle laskettiin perinteiseen tapaan kukkaseppeleet.

Sakkolan pitäjäjuhlien juhlapuhuja Pekka Iivonen: Suomi sillan rakentajaksi Euroopan ja Venäjän välille

Pekka Iivonen oikeaksi viulistipoikansa solmion juhlan alkajaisiksi.

Sakkolan pitäjäjuhlat Vesilahdessa kutsuivat jälleen koolle monisatapäisen joukon ja vahvistivat sitä, että karjalainen kulttuuri elää ja jatkuu. Juhlat järjestäneen Vesilahden Karjalaiset ry:n puheenjohtaja **Sinikka Ojala** iloitsi, että pitäjäjuhlaan otti osaa paljon muitakin kuin sakkolaisia.

- Koolla oli monen eri heimon väkeä.

Ihmisiä, joita yhdistää rakkaus isänmaahan ja syntymäpitäjiimme, muistutti itse sakkolaisjuurinen Ojala.

Juhlapuhuja, opetushallituksessa uskontojen ylitarkastajana toimiva **Pekka Iivonen** puhui karjalaisen kulttuurin runsaudesta ja siitä, miten monet taiteilijat ovat saaneet vaikutteita teoksiinsa Karjalasta. Samoin hän painot-

ti erilaisten tutkimushankkeiden tärkeyttä lähialueyhteistyössä ja koko Euroopankin kannalta.

- Karjalaisesta kulttuurista puhuesamme emme voi sivuuttaa **Jean Sibeliusta**. Muita tunnettuja taiteilijoita voisi mainita **Louis Sparren**, **Akseli Gallen-Kallelan**, **Emil Wikströmin**, **Eero Järnefeltin** ja **Juhani Ahon**. Lis-

Juhlakansaa oli koolla satamäärin, ja tarinoitavaa riitti. Eturivissä Esko Kallonen (seisomassa), Sinikka Ojala, Erkki Paloniemi, Pekka Iivonen, Hannu Turkkinen ja Soili Turkkinen.

taan on ehdottomasti liitettävä kaksi Sakkolassa elänyttä suomalaisen kulttuurin keskeistä nimeä eli **Armas Maasalo** ja **Larin Paraske**. Miksei myös **Viljam Pylkäs** ja **Hanna Granfelt**, edellinen Rokan esikuva Linnan Tuntemattomassa sotilaassa ja jälkimmäinen kansainvälisestäkin tunnettu laulutehtäjä. Ja tietenkin monet muut sakkolalaiset ovat jatkaneet näiden vaikuttajien jälkeen työtä suomalaisen kulttuurin saralla, totesi Iivonen.

Juhlapuhuja muistutti, että karjalaisuuden suurin voimavara nykyään on karjalaisen hengen elinvoima.

- Vaikka fyysistä kotipaikkaa ei ole, elää karjalaisuus voimakkaasti kulttuurissa, murteessa, ruokatavoissa ja suvuissa. Kulttuuri elää ja myös muuttuu, syntyy uutta karjalaista perinnettä. Uusi aika on tuonut myös mukanaan sen, että Karjalasta saa taas puhua vapaasti, totesi Iivonen viitaten mm. Venäjän presidentti **Vladimir Putinin** vierailuun presidentti **Tarja Halosen** vieraana, jolloin suomalaiset toimittajat kysyivät Karjalan palauttamisesta.

- Kysymys ei selvästikään miellyttänyt presidentti Putinia, mutta ajat ovat muuttuneet siten, että keskustelua voidaan pitää yllä. Virallinen keskustelu Karjalasta käydään eri foorumeilla ja myös julkisuuden ulottumattomissa. Karjalaa ei kuitenkaan ole unohdettu, ja siitä pitää ja saa puhua julkisuudessa.

Ylitarkastaja Iivonen näki erilaiset vireillä olevat tutkimushankkeet tärkeiksi toteuttaa.

- Yksi kiintoisa aihe Karjala-keskustelussa on ollut ehdotus Viipuriin sijoittuvasta kansainvälisestä korkeatasoisesta koulutus- ja tutkimuskeskuksesta, osaamiskeskuksesta, jossa opetettaisiin ja tutkittaisiin aineita, jotka edistävät lähialueyhteistyötä ja lisäävät alueella kipeästi tarvittavaa osaamista niin yrittäjyyden kuin nykyaikaisen yhteiskunnan rakentamisessa ja ylläpitämisessä.

Mielenkiintoiseksi Iivonen nimesi myös eurooppalaisen Karjala-tutkimushankkeen, jossa aluetta tutkittaisiin monitieteellisesti ja liitettäisiin se Itämeren alueen ja koko Euroopan itä-

sen reuna-alueen tutkimukseen.

- Tällainen kulttuurien kohtaamispaikan monipuolinen tutkiminen helpottaa ongelmien ymmärtämistä ja alueen vakaata kehitystä sekä edistää turvallisuuspoliittista tuntemusta. Viipuriin sijoittuva tutkimuskeskus voisi samalla olla eräänlainen Itämerikeskus, pohjoisen ulottuvuuden monialainen tutkimuskeskus.

Lähialueiden Iivonen totesi olevan keskeinen osa EU-Suomen toimintaympäristöä nyt ja tulevaisuudessa, ja että lähialueyhteistyöstä voi kehittyä todellinen yhteistyön ja kanssakäymisen silta läntisen Euroopan ja Venäjän välille.

- Suomi lähialueineen on keskeinen osa Pohjois-Eurooppaa, Itämeren aluetta, jonka kehitysnäkymät seuraavien vuosikymmenten aikana ovat Euroopan mielenkiintoisimmat. Euroopan tulevaisuus rakentuu toiminnallisiin aluekokonaisuuksiin, vaikka integraatio ei pysähdykään. Tästä näkökulmasta katsottuna Karjala on tällä hetkellä osa Venäjän luoteista talousaluetta, Suomen ja Venäjän välistä raja-aluetta sekä Barentsin ja Itämeren väliin sijoittuvaa Euroopan pohjoista ulottuvuutta. Ympäristökatastrofi Venäjällä uhkaa Karjalan laulumaita Suomenkin puolella. Sen vuoksi on tärkeää, että Suo-

mi on aktiivisesti auttamassa venäläisiä ympäristöasioiden eteenpäinviemisessä luovutetussa Karjalassa, muistutti Iivonen.

Sillanrakentamisen Euroopan ja Venäjän välille juhlapuhuja uskoi auttavan myös Karjala-kysymyksessä.

- Ainoa tie ns. Karjala-kysymyksen ratkaisuun on pitkään jatkuva suotuisa kehitys Euroopassa ja Venäjällä. Siksi Suomessa halutaan edistää kaikkia niitä toimia, joilla luodaan hyvät edellytykset EU:n ja Venäjän yhteistyölle.

Kaukolaisjuurinen Pekka Iivonen on itsekin liikkunut Karjalassa opetushallituksen edustajana kadettikunnan projektissa veteraaniperinnön siirtämiseksi. Asiasta löytyy lisätietoja internetistä sivuilta www.veteraanienperinto.fi.

- Karjalaisuudesta on tullut keskeinen osa suomalaisuutta. Siksi karjalaisuus ja Karjala on nähtävä koko Suomen ja kaikkien suomalaisten asiana.

Sakkola-Säätiö mukaan valtakunnalliseen virikeprojektiin

Sakkolanjuhliin Vesilahden kunnan tervehdyksen tuonut kunnanjohtaja **Erkki Paloniemi** uskoi, että Vesilahden, Punkalaitumen ja Lempäälän sekä Sakkolan alueen kuntien kesken kesällä solmittu historiallinen ystävyyskuntasopimus avaa osaltaan väyliä konk-

Pastoreille porsaat: Hannu Turkkinen (vas.) Sakkola-Säätiöstä kiiteli saarnanpitäjä Aarre Laitilan ja juhlapuhuja Pekka Iivosen porsasviireillä.

reettiseen yhteistyöhön ja myös alueen kehittämiseen.

Lempäälän kunnanhallituksen puheenjohtaja **Tuula Petäkoski-Hult** näki myös, että karjalaisuus on kaikkien suomalaisten yhteinen asia, osa suomalaisuutta. Petäkoski-Hult julkisti samalla myös tiedon, että Sakkola-Säätiö nettimuseoineen on päässyt mukaan VTT Tietotekniikan projektiin, jossa tutkitaan, miten virkistystä ja palveluja ja ikäihmisten kohtaamista ja sukupolvien välistä vuorovaikutusta voitaisiin toteuttaa internetissä nykytekniikan keinoin.

Sakkola-Säätiön hallituksen puheenjohtaja **Hannu Turkkinen** kiitteli kansaa mm. Sakkola-museon kokoelmien kartuttamisesta ja perinteentallentamisesta erilaisten kirjojen ja sukututkimusten julkaisemisena. Kirjoista ja eri sukujen tutkimuksista hän myös toivoi saatavaksi aina yhtä kappaletta Sakkola-museolle. Iloinen uutinen oli myös, että ErP 6 aikoo jatkaa perinnetoimikunnan voimalla ja veteraanien tukijoiden ja säätiöiden kanssa vuotuisesta Keljan taisteluiden muistopäivän kokoontumistaan.

Sakkola-juhlien ohjelmatarjonnan vaikuttavin esitys oli Sakaselän sävel-sekakuoron esittämä Karjalaissikermä. Kavalkadi evakkoineen, sotilaineen ja karjalaislauluineen herutti monen silmäkulmaan kyyneleet. Vankat aplodit sai myös kymmenvuotias viulisti **Henri Iivonen** taitavalla soitannollaan. Musiikkiantimia tarjoili lisäksi Narvan soittokunta.

Juhlapäivään kuului juhla jumalanpalvelus Vesilahden kirkossa, jossa saarnasi kirkkoherra **Aarre Laitila**. Kirkonmenojen jälkeen suoritettiin kunniakäynnit sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

Juhlapaikalla Vesilahden koulukeskuksesta oli lisäksi esillä vanhojen valokuvien näyttely, ja Huuskan suvusta kiinnostuneet saivat tutustua sukutauluunsa.

Ensi vuonna Sakkolan pitäjäjuhlat vietetään Lempäälässä.

-MRT

Evakot ja Evakon laulu.

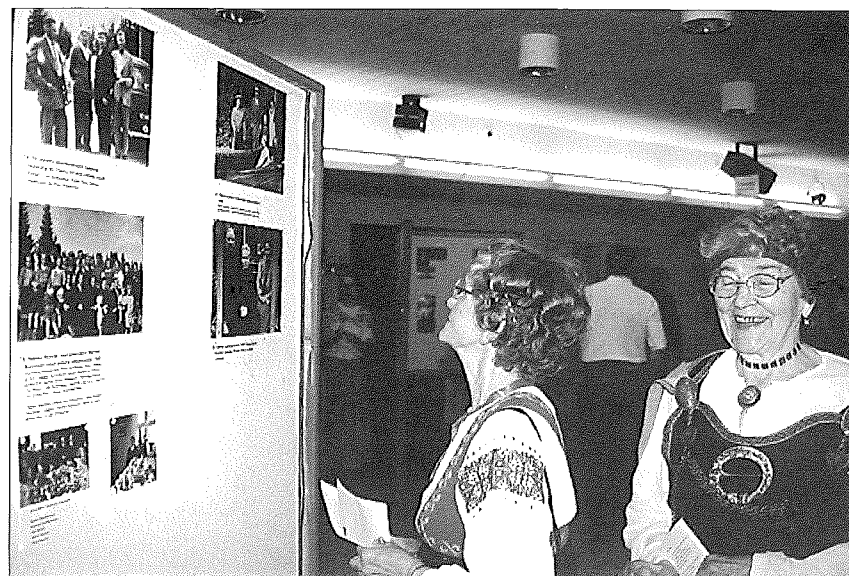

Karjalaissikermän sotilaat marssivat ja lauloivat totisina. Sekakuoron esittämä sikermä oli varsin vaikuttava esitys.

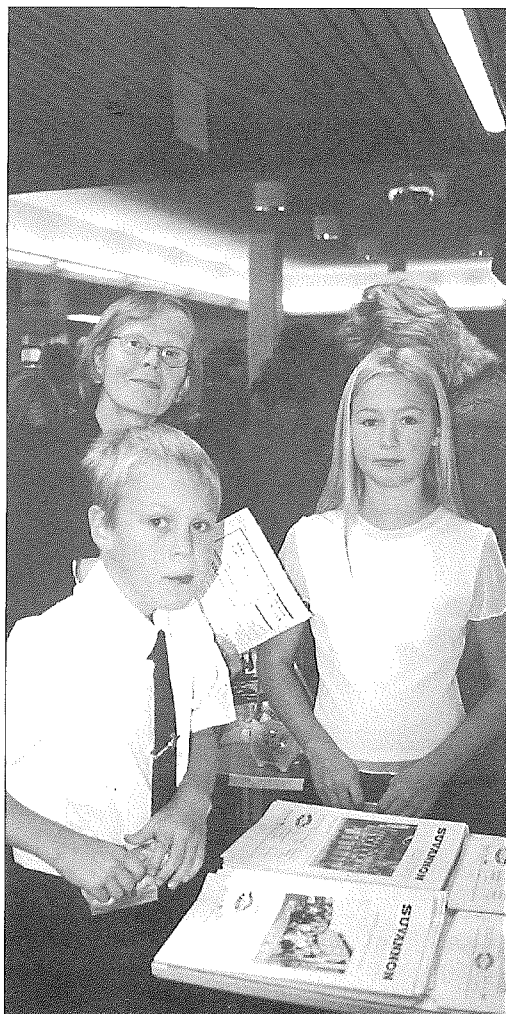

Toini Kallonen, Kati Jortikka ja Kerttu Savilahti seurasivat mielenkiinnolla juhlaohjelmaa.

Muista Sakkolan
internetsivut
www.sakkola.fi

- Kyll on Sinikka (Ojala) äitinsä näköinen, tuumaili Anna Kurikka katsellessaan vanhoja valokuvia. Kuvien äärellä viivähti myös Ester Loponen.

Vunukoitakin vilahteli pitäjäjuhlilla. Vesilahdessa asuva Sakkola-Rautu -juurinen Ritva Koski toi mukanaan helsinkiläiset tyttärelänsä, Julia ja Niclas Lampénin.

Serkukset Reijo (vas.) ja Reino Lemmetti toivat juhlille mukanaan valokuvia, että olisivat vanhemmalta väeltä saaneet lisätietoa sukusukuista Sakkolasta.

Museon kokoelmat karttuvat

Sakkola-museon kokoelmat karttuvat komeaa tahtia. Tämän kesän helmiin kuuluu museolle saatu venäläinen tykinammus, jonka luovutti ahkera Karjalanmatkaajakolmikko Juha Virolainen, Tapio Jääskeläinen ja Väinö Kurikka. Panssaritrotylikranaatin ohella tuomisina oli kiväärin lukko.

Virolainen kertoo muhkean ammuksen olevan peräisin Terenttilästä ja erinäisten vaiheiden kautta kranaatti päätyi nyt Sakkola-museon kokelmiin.

Sakkola-museon toinen toimintakehä herätti edelleen laajaa kiinnostusta ja museolla kävijöitä oli reippaat tuhat henkeä.

Museotyöryhmä on tehnyt jo alustavia suunnitelmia seuraavan kesäkauden suhteen.

Ensi kesän teemoja ovat näillä näkymin muunmuassa Sakkolan porsaat. Myös Sakkolan kylien esittelyä jatketaan.

Seuraavalla aukeamalla on kuvasatoa kesän 2001 museon antimista.

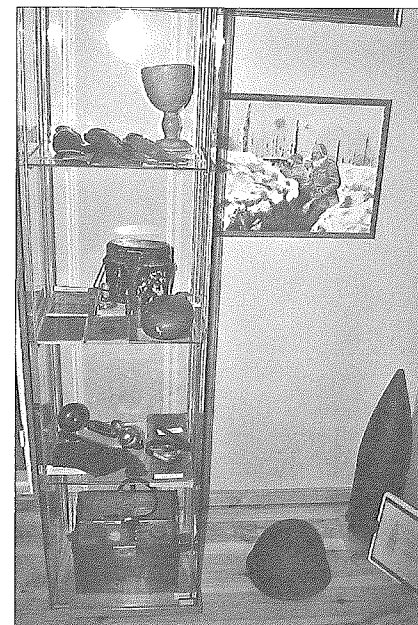
80 vuotta täyttäneitä, aktiivisesti Sakkola-museon toiminnassa olevaa Sirkka Kuoppoa onnitteltiin museokauden päättyessä. Sirkkaa kättelee museovastaava Juha Kuisma, vieressä kukkien kanssa Hannu Turkinen ja museon ja säätiön raha-asioita hoitava Aila Alanen.

Tapio Jääskeläinen (vas.) Juha Virolainen ja Väinö Kurikka luovuttivat ehostetun panssaritrotylikranaatin Sakkola-museolle.

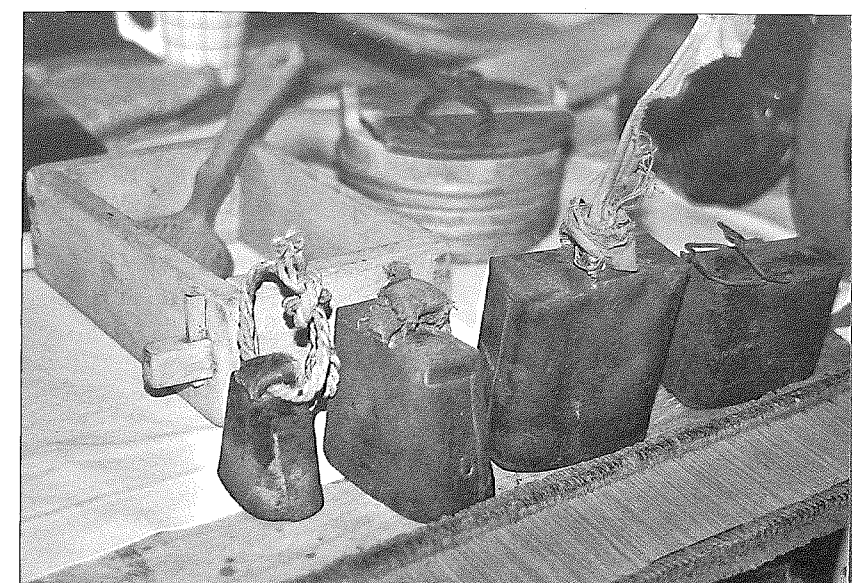
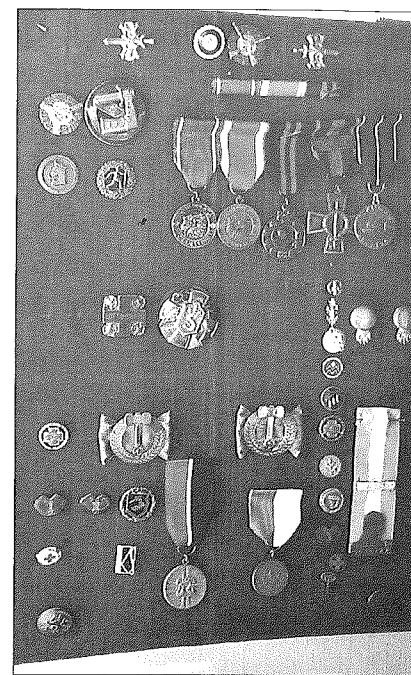
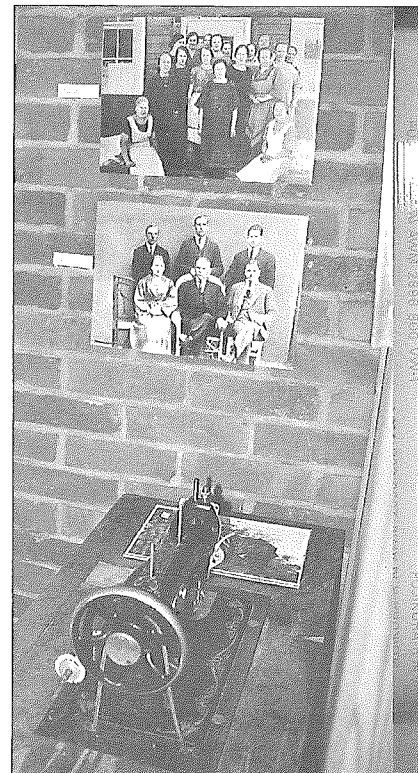
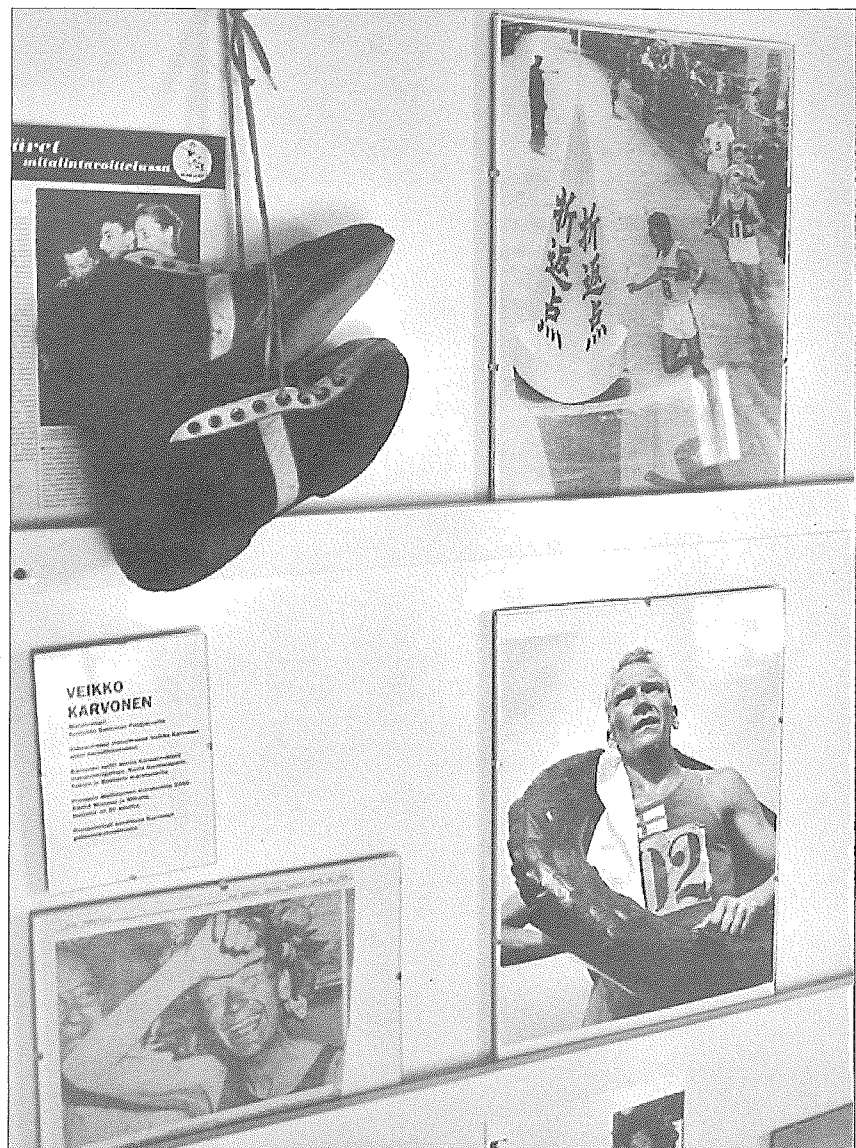

SEURAAVA SUVANNON SEUTU
ilmestyy marraskuun alussa.
Lehteen tarkoitettu aineisto pitää olla
toimituksessa viimeistään perjantaina 19.10.

Musiikkia museolla: Antti, Juho ja Sirpa Koiranen musiisoivat elokuun loman lopettajaisissa.

Kuvassa vas. Veikko Karvosen juoksutossut, yllä sotamateriaalia. Alhaalla paljon puhuvia valokuvia ja paljon työtätehtynyt ompelukone.

Muistojen mitaleita, lehmän- ja lampaankelloja, kauniita pitsejä, lakanoita ja kirjontatöitä, musiikkia ja muuta kulttuuria: Sakkola-museo kertoo monin värikkäin tavoin karjalaisesta elämänmenosta.

Venäläistutkijan tunnelmia

Lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkin uudelleenvihkimistilaisuudessa kuultiin vaikuttava puhe venäläiseltä Dimitri Shitovilta, joka on nuoruudestaan asti ollut kiinnostunut Kannaksesta ja on suomea opiskeltuaan myös kirjoittanut venäjänkielisen kirjan Kannaksen suomalaisesta historiasta. Kiinnostus Karjalaan virisi Shitovin perheen mökkeillessä Suvannon rantamilla.

Rakkaat ystävät!

Minulla oli aina suuri halu saada enemmän tietoa kotiseudustani, ja se oli syntynyt kauan sitten, lapsuudestani asti. Silloin perheemme vuokrasi kesäisin kesämökin Suvantojärven rannalta. Sellaiset vanhat paikannimet, kuin Kiviniemi, Sakkola, Suvanto eivät olleet käytössä silloin, 30 vuotta sitten, mutta joskus vanhempani mainitsivat niistä ja ne jäivät mieleeni. Tarinat Kannaksen entistä isännistä, suomalaisista, olivat herättäneet minun, silloisen lapsen mielikuvitusta. Kaikki, mitä silloin oli ympärilläni, talojen vanhoja perustuksia, puutarhoja, kivi-navettoja, punkkereita ja tietenkin kotitalo, jossa asuimme, synnytti paljon kysymyksiä, joihin aikuisilla ei ollut vastausta, suureksi mielihäkseni.

Myöhemmin, talvisin, luin harvinaisia kirjoja ja opin ensimmäisiä suomalaisia sanoja. Kesäaikoina pyöräilin paljon Sakkolassa ja aikuisena koko Kannaksella kauttaaltaan etsien ja ottaen valokuvia vanhasta suomalaisesta arkkitehtuurista. Mutta vasta muutamaa vuotta myöhemmin, kun olin saanut opiskella suomen kieltä, sain mahdollisuutta ystäväni avulla tutkia Kannaksen ”pitäjien historiaa”. Silloin sain tyydyttää uteliaisuuttani. Kas! Jokaisesta pitäjästä on olemassa kirjoja ja karttoja. Niiden avulla saa tietää tuvista tupaan, kuka asui siellä ja täällä. Tällainen arvokkain aineisto oli antanut aatteen tekemään venäjänkielisen kirjan Kannaksen suomalaisesta

historiasta. Siihen liittyy, tietysti, meidän kotimaiset asiakirjat, esimerkiksi Vatjan viidenneksen verokirjat sekä ensimmäiset sodanjälkeiset arkistoinneistot.

Tämä kirja on tarkoitettu venäläisille, jotka halusivat saada enemmän tietoa Raudun ja Sakkolan seudun sekä koko Karjalan historiasta. Kirjoittamisen työni kesti viisi vuotta, ja olin tekemässä sitä iltaisin.

Vielä 1980-luvulla tuntui siltä, että Karjalan heimo on menettänyt Kannaksen ainiaksi ja jättänyt sen meille, uusille asukkaille vain entisen kulttuurin raunioita ja harvinaisia paikkojen nimiä. Mutta viimeisten 10 vuoden tapahtumat osoittavat, että Karjalan kansa on elossa ja kehittyvä, vaikka rajan takana. On elossa myöskin Suvanto-säätiö, jonka ansiosta säilyi edelleenkin rakkaus kotimaahan kolmannen sukupolven evakouitujen sakkolalais-

ten keskuudessa. Tämä voi olla hyvänä esimerkkinä uusille Karjalan kannaksen asukkaille, ja osoittaa, miten pitää rakastaa kotimaataan.

Kaksi pitäjää – Sakkola ja Gromovo – elävät rinnakkaisesti. Samoin kuin kaksi kansaa. Me emme tiedä, kuinka kauan sellainen tilanne voi kestää. Mutta suomalainen osapuoli tekee puolestaan ensimmäisiä askeleita luoksemme käymällä täällä, kunnostamalla ja rakentamalla muistomerkkejä, pitämällä juhlia, joissa venäläisetkin ovat mukana. Mutta venäläistenkin panos on huomattava, koska Lipolan kylän muistomerkki, Ristikivi, Agrikolan muistopatsas on venäläisten rakentamia ja kunnostamia. On hyvä, että molempien osapuolten rinnakkaiset joskus käyvät ristiin.

Ihanteellisena tilanteena olisi jatkuvaa yhteistyötä keskenämme. Henkilökohtaisten kontaktien kehitys soisi ystävyyttä ja samalla tutkia naapurin kulttuuria. Nämä lähiyhteydet reaalisten ihmisten välillä ovat kovempia ja elinkelpoisempia kuin poliitikkojen lausunnot.

Hovinkylän muistopatsaan uudelleenrakentaminen käy ihan tähän suuntaan ja antaa ihmisille mahdollisuutta tutustua keskenään paremmin vanhojen karjalaisten kiven historian kautta. Suunnittelijan aikomus vuonna 1936 oli, kuten voi päätellä taulun tekstin mukaan, ihan toisenlainen, eli se oli mm. vierasheimoisten (tietysti venäläisten) ilkiteoista muistuttava pelästin. Esitän päinvastaisenkin esimerkin, joka liittyy muistomerkin neuvostoliittoaikaiseen historiaan. Kun minä kävin täällä ensimmäistä kertaa, sain kuulla lastenleirin lapsilta, että muistomerkki oli suomalaisaikoina teloituspaijka, jossa suomalaiset teloittivat ihmisiä.

Johtopäätös löytyy helposti. Enemmän kanssakäymistä ja yhteisymmärrystä keskenämme, ja sillä voi saada luottamattomuuden jään sulatetuksi.

Hovinkyläläisiä palkittiin

Hovinkyläseuralla on eräänä perinteenä vuosikymmenien ajan ollut kokoontua lähes vuosittain kesäkuun alussa Hovinkyläpäiville jonkun kyläläisen kotiin.

Koska kylä on senaatin kertapäätöksellä synnytetty Petäjärven lahjoitusmaahovin maille keväällä 1911, on seura pyrkinyt viettämään kymmenvuotispäiviään tavallista juhlallisemmin.

Tänä vuonna 90-vuotisjuhla voitiin viettää ainutkertaisen juhlavasti Hovinmäellä lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkin uudelleenvihkimisjuhlan yhteydessä yli kahdensadan kunniavieraan keskellä.

Vähemmälle huomiolle jäi se, että juhlapäivänä 9.6.2001 tuli kuluneeksi tasan 57 vuotta siitä, kun venäläisten suurhyökkäys alkoi.

Monet paikallaolijat ja juhlassa ansiomitaleilla palkitut muistavat tykkien jylinän ja räjähdysten leimun ja pakoonlähden kauhun vieläkin.

Sitä muistikuvaa tehosti juhlamme alkuun sattunut raju ukkoskuuro ”kunnialaukauksineen”.

Kunniamitalit ansioituneimmille saatiin jakaa jo kauniissa kesäsäässä niille, jotka paikalle olivat tulleet. Hovinkylä palkitsi seuraavat: Kunniapuheenjohtajan arvo ja Karjalan Liiton pronssinen ansiomerkki Hilka Innamaalle.

Kunniajäsenen arvo ja Karjalaisen Siirtoväen muistomitali Toimi Virolaiselle. Marja-Liisa Hätönen, Anna Tuominen, Jalmari Hinkkanen, Soini Lamppu, Matti Väyrynen, Meeri Häkkinen, Kaija Ryyppö ja Juhani Leppänen saivat myös Siirtoväen muistomitalit.

Helka Urponen ja Soini Hartikainen luovuttivat mitalit juhlassa ja henkilöiden merkkipäivinä

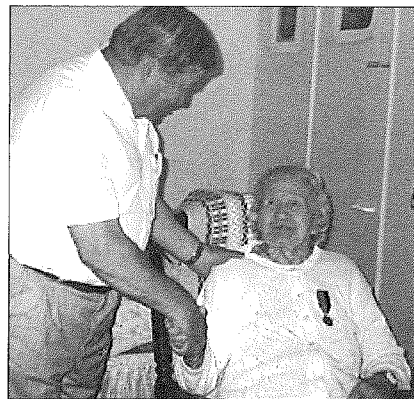
SH

90-vuotisjuhlan kunniavieraina saivat muistomitalinsa Toimi Virolainen (oik.) Meeri Häkkinen, Matti Väyrynen, Juhani Leppänen, ja myöhemmin Kaija Ryyppö. Erikoiskunnioituksenamme yhteistyöstä vastaanotti Hovinkyläseuran jäsen ja Sakkola-Säätiön hallituksen puheenjohtaja Hannu Turkkinen pronssinväriset juhlaporsaat Sakkola-Säätiölle, sekä itselleen vastaavat pienoisporsaat. Luovuttajina Soini Hartikainen ja Helka Urponen.

Pirteä Anna Tuominen, os. Hinkkanen, pitkäaikaisena hallituksen jäsenenä sai mitalinsa häpäivänään 17.7.01 kotonaan Tottijärvellä. Samassa juhlassa saivat mitalinsa Soini Lamppu ja Jalmari Hinkkanen. Kaikkien nuorisoa oli mukana ja juhlapöytä täynnä herkkuja.

Marja-Liisa Hätönen, os. Partanen, ansioitui jo kauan sitten mm. järjestämällä Hovinkylän 50-vuotisjuhlakotona Vesilahdella. Nyt hän sai ansiomitalinsa palvelutalokodissaan 93-vuotispäiväänsä seuraavana päivänä 17.7.01. Tyttärensä Raija tarjosi juhliloille mansikkakakkukahvit.

Kunniapuheenjohtaja Hilka Innamaa os. Hartikainen monivuotisena puheenjohtajana ja perinnekeraajana sai pronssimerkkinsä syntymäpäivänä 23.6.01. Juhlahahvit maistuivat paitsi pojalleen Tapiolle niin myös monelle muulle vieraalle kodissaan Tampereella.

Sakkola-Säätiö mukana VIRIKE-projektissa

Tieto- ja viestintätekniiikan avulla on mahdollisuus tukea ja lisätä alentuneen toimintakyvyn omaavan henkilön elämänhallintaa ja palvelujen käyttöä sekä tukea omassa kodissa tai palvelutalossa asumista. Tutkimus liittyy myös paljon puhutun digitaalisen television käyttöliittymän kehittämiseen ikääntyvän ihmisen näkökulmasta. Digi-telvisio on tulossa, mutta sen palvelut ja käyttömahdollisuudet ovat vasta kehittämisasteella ja tähän hankkeella on mahdollisuus vaikuttaa.

Sakkola-Säätiön puolelta hankkeen johtoryhmässä on Hannu Turkinen ja käytännön työtä omalta osaltaan on tekemässä Heikki Karjalainen. Toivomme että projektista syntyy paljon uutta tietoa ja kokemusta sekä saamme kehitettyä Virtuaali-Sakkolaa eteenpäin sakkolalaisten ja muidenkin suomalaisten iloksi.

Paljon muutakin hankkeeseen liittyy, mutta siitä lisää myöhemmissä numeroissa.

Tuula Petäkoski-Hult

Kuva Sakkolan pitäjäjuhlilta Vesilahdesta, missä Petäkoski-Hult kertoi hankkeesta alustavasti.

Lisätietoja hankkeesta:

Tuula Petäkoski-Hult,
tutkija Fil.tri
VTT Tietotekniikka
GSM 040-5298123
tuula.petakoski-hult@vtt.fi

Yhteyshenkilö TKK:lla
Maria Köykkä,
tutkija, KM
GSM 050-3058547
maria.koykka@hut.fi

Teknillinen korkeakoulu (TKK) ja Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT) Tietotekniikka yksikkö ovat aloittaneet yhteistyöprojektin, Virkistystä ja palveluja - ikäihmiset kohtavat netissä. Projekti kuulu Tekniikan kehittämiskeskuksen (Tekes) iWELL (hyvinvointiteknologia)- ohjelmaan ja saa osan rahoitustaan ohjelman kautta. Tässä vaiheessa hankkeessa ovat mukana myös Veikkaus Oy, Nokia Mobile Phones, Elisa Communications Oyj, Pirkkalan kunta ja Espoon kaupunki. Projekti on käynnistynyt loppukesästä ja päättämisaikajankohta on 31.5.2003.

Kyseessä on hanke, jossa tutkitaan ja kehitetään www-palvelujen käytettävyyttä ikääntyvien näkökulmasta.

Sakkola-Säätiön toiveena on ollut saada Sakkolan alueesta kolmiulotteinen näkymä ja ns. aikanupin avulla saada tietokoneympäristöön kuvaus alueesta ennen ja nyt. Lisäksi tärkeimmät kohteet esitetään kolmiulotteisina. Tutkimuksessa toteutetaan kokeiluversio, jonka käytettävyyttä testataan ja kokeillaan yhteistyössä Sakkola-Säätiön kanssa. Kokeilu tapahtuu todennäköisesti Lempäälässä Sakkola-museon tiloissa.

Tämän lisäksi hankkeessa tutkitaan sukupolvien välistä viestintää ja kommunikointia sekä etsitään vaihtoehtoja virkistys- ja ajanvietepalveluiden toteuttamiselle www-ympäristössä ikääntyvien tarpeet huomioon ottaen.

Luovutetun Karjalan kartat on digitoitu

Viipurin, Sortavalan, Käkisalmen ja lähes koko luovutetun Karjalan kartat on digitoitu. Karjalan Kannasta ja Laatokan Karjalaa koskevat Maanmittaushallituksen ja Topografikunnan ennen vuotta 1939 laatimat kartat on nyt digitoitu. Karjalan karttoja saa sekä CD:nä että tulosteina maanmittaustoimistoista.

Kartat esittävät Karjalan asutusta, teitä ja maasto-olosuhteita sellaisena kuin ne olivat ennen talvi-sotaa, karttojen julkaisuajankohdasta. Karttojen nimistön avulla vanhat tutut paikat asettuvat kohdalleen. Karttamallit ovat Viipurista ja osoitteessa www.nls.fi/kartta/karjala.

Karjalasta juuriaan etsivät tai niitä muistelevat ovat halunneet saada karttoista kopioita. Nyt näitä karttoja saa helpommin kuin ennen. Kartat on skannattu näköiskuvina, kokonaisina karttalehtinä. Karjalan kartat ovat neljällä CD:llä: Viipuri ympäristöineen, Kivenä ympäristöineen, Käkisalmi ympäristöineen ja Salmi-Suojärvi ympäristöineen. Kartan voi ostaa myös yksit-

täisenä tulosteena, alkuperäisen kartan näköisenä. Yhden karttalehden hinta on 180 mk ja Karjalan kartta CD:n 200 mk.

Karttoja käytetään erilaisten julkaisujen pohjakarttoina. Skannattujen karttojen laatu on huomattavasti parempi kuin kopioiden. Aineistoa saakin kopioida ja käyttää vapaasti - vain kaupallisesta käytöstä peritään maksu.

Karjalan karttojen digitoitinhanketta ovat tukeneet Karjalan Kulttuurirahasto, Genimap Oy, Maanmittauslaitos sekä Lappeenrannan ja Imatran kaupungit ja Joutsenon kunta. Imtsi Oy ja Topografikunta skannasivat kartat.

Sellanen ol' Viipuri

Karjalan kartat on skannattu niin kattavasti kuin mahdollista. CD:llä on kuuden tyyppisiä karttoja. Kaikki kartatyytit eivät kuitenkaan kata koko aluetta, koska karttoja ei aikanaan ole edes valmistettu. Mallit karttoista on osoitteessa www.nls.fi/kartta/karjala, mallit ovat Viipurista ja sen ympäristöstä.

Pitäjänpäätöksiä 1:20 000 on havainnol-

linen kartta asutuksen, omistussuhteiden sekä tiestön ja vesistöjen tarkasteluun. Topografinen kartta 1:20 000 esittää yleiset maastotiedot mukaan lukien korkeuskäyrät ja nimistön. Nämä kartat on sisältävät yksityiskohtaisimman ja laajimman kattavan karttaesityksen alueelta. Kartat on tutun peruskartan eli maastokartta 1:20 000 edeltäjä.

Topografinen kartta 1:100 000 antaa hyvän ja varsin yksityiskohtaisenkin kuvan asutuksesta ja luonnon-tilasta. Se sopii hyvin esimerkiksi kylätason tarkasteluun. Taloudellinen kartta 1:100 000 perustuu osin maanjakokarttoihin. Se esittää julkaisuajankohdansa tilanteen mm. asutuksesta, pelloista, tiestöstä sekä soista ja nimistöstä.

Yleiskartta 1:400 000 sopii ajankohdan maakuntatasoiseen asutuksen, tiestön ja vesistöjen sekä nimistön tarkasteluun ja yleiskartta 1:2 000 000 antaa yleiskuvan sen aikaisesta Suomesta ja Itä-Karjalasta. Kartalla näkyvät koko Suomen suurimmat taajamat, pääliikenneverkko sekä suurimmat vesistöt.

Arvoisa Karjalan Kannaksen ystävä! Vielä ehdit tilata itsellesi tai lahjaksi:
LAHJOITUSMAAHOVIEN, -KYLIENTÄ JA -IHMISTEN HISTORIAA täynnä olevan juhla-kirjan
”Hovinkylä 1911-2001”.

Hinta 250 mk/kpl. (Ennakkona 100 mk, 150 mk + pk. toimitettaessa).
Myymme myös 80-VUOTISJUHLAKIRJAN ”Hovinkylä 1911-1991” uusintapainosta muovikantisena. Kirjassa Petäjäjärven, Hovinkylän ja Ojaniemen kylien historiaa.

Hinta 150 mk / kpl. (Ennakkona 50 mk, toimitettaessa 100 mk + pk.).
Hovinkyläseuran toiminnan tukemiseksi myymme lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkkiaiheisia
”PRONSSIKORTTEJA”. Hinta jäsenille 50 mk / 5 kpl.

VIDEOKASSETTEJA HOVINMÄEN TALKOOMATKOISTA v. 2000
n. 1,5 tunnin kooste Timo Ryypön kuvaamana. Hinta 150 mk / kpl.
VIDEOKASSETTEJA HOVINMÄEN JUHLASTA 9.6.2001 n. 1,5 tunnin kooste muistomerkkin uudelleenvihkimisestä ja Hovinkylän syntymän 90-vuotisjuhlasta.

Kuvaajina Timo Ryypö ja Dimitri Shitov. Hinta 150 mk/kpl.
Jäsenyys HOVINKYLÄSEURAN perinnetoimintaan 50 mk / vuosi tai
500 mk / ainaisjäsenyys. Jäsenmaksutili 551105-24129 TSOP.

Tavaratoimitukset syyskuussa 2001. Postikulut lisätään.

Tilaukset puhelimella:

Soini Hartikainen, puh. 03-675 1482 tai 0400 207 844,

Meeri Häkkinen, puh. 09- 801 1381

Tai postitse: Hovinkyläseura, Soini Hartikainen, Jähkyentie 66, 14700 Hauho

Mynämäeltä kelpo patsassato

Mynämäen Metsäpirtti-juhlissa koottiin kaiken tohinan ohessa rahaa lahjoitusmaatalonpoikien patsasrahaan. Juhlaväki lahjoitti vähän yli 3000 markkaa, joista kiitos.

Patsasta varten on saatu varoja tähän mennessä opetusministeriöltä 10 000 markkaa, jotka käytettiin laattojen valutöihin, ja nyt on haussa toiset 10 000 markkaa laattojen kiinnityskustannu-

siin sekä muihin kustannuksiin. Kiinnitykset pyritään tekemään keväällä hyvissä ajoin ennen uusia vihkiäisiä; kiinnittäjämeestari on Soini Hartikainen, joka kunnosti loppuun myös Sakkolan patsaan.

Professori Aulis Ukkonen viestittää, että vieläkin tarvittaisiin karttuisia käsiä, siis kukkaroja. Lahjoitukset voi tehdä: Mynämäen Osuuspankki 528

000 – 420 216/Metsäpirtin muistokivi.

Lahjoitusmaatalonpoikien patsasjuhlallisuuDET vietetään ensi kesänä heinäkuussa 6-7.7., jolloin Metsäpirtti-juhlille kokoonnutaan Metsäpirttiin.

Mukavaa syksyä kaikille!

Anja Kuoppa

Metsäpirttijärjestöjen edustajat kävivät 10.-12.08 Metsäpirtissä työmatkalla. Tavoitteena oli kunnostaa lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki.

Muistomerkki sijaitsee Metsäpirtin entisen kirkon vieressä. Se on seisonut siinä uljaana vuosikymmenet. Eivätpä nykyiset asukkaat taida tuntea sen taustaa. Venäläiset ovat ottaneet entisen kirkkopaikan omaksi hautuumaak-

seen, kuten oheisesta valokuvassa näkyy.

Talkooporukka on juuri käynnistänyt työnsä. Jokaiselle riitti tehtäviä parin päivän ajaksi. Tikapuiden valmistamisella aloitettiin. Suurin työ liittyi rakenteiden puhdistamiseen. Sen jälkeen saatiin uutta pintaa.

Metsäpirtti Seuran puheenjohtajat, Leo Laulajainen ja Kalevi Hyytiä, viet-

tivät monta tuntia muistomerkin katolla vahvan sammalkasvuston parissa. Matka oli antoisa. Kiitokset kaikille mukana olijoille.

Ensi kesänä pidetään sitten komeat juhlat.

Lisää tietoa matkasta internetissä www.metsapirtti.net.

Terveisin

Kalevi Hyytiä

Metsäpirtin ja Sakkolan hieroja ja kuppaaja

Anni Miettinen, os. Leppänen oli metsäpirttiläisten ja sakkolalaisten hieroja ja kuppaaja, olipa hän kättilökin. Anni Miettinen asui Taipaleen Korven kylässä, josta hän kulki Metsäpirtin ja Sakkolan kylissä.

Anni Miettinen, os. Leppänen, syntyi 3.3.1860 Kaarnejoella. Hän oli Kaapre Leppäsen tytär. Puoliso Salomon Miettinen syntyi 17.6.1862 Taipaleessa, ja hänen isänsä oli Juho Pekonpoika Miettinen ja äitinsä Eeva Aatamintytär Kukko. Miettisen talo sijaitsee Metsäpirtin talokartastossa Taipaleen kartalla talo numero 139.

Kuvat lähetti
Jenny Tikka Paimiosta.

Anni Miettisen vunut hänen syntymäkotinsa pihalla Saaprussa (kuva ylh.). Anni edessä, vunut vasemmalta: Jenny Tikka, os. Kurikka, Lempi ja Lauri Kurikka. Lauri kaatui sodassa 1944 ja jäi kentälle lähellä Viipuria. Lauri on siunattu Uudenkaupungin sankarihautaan kentälle jääneenä. Kuvassa (alh.)Anni Miettisen perhe: Anni (edessä vas.) vierellään puolisonsa Salomon. Lapset vasemmalta: Juho, Etvard, Aune Kurikka, os. Miettinen ja Anna-Mari Mattson, os. Miettinen.

Hatakoilla onnistunut sukukokous Päivölässä

Antreasta, Jääskestä, Kirvusta ja Metsäpirtistä lähtöisin olevat Hatakat koontuivat 19. elokuuta Valkeakoskella Päivölän kansanopistossa. Sunnuntai-aamuna osa kokousväestä kävi jumalanpalveluksessa Sääksmäen keskiaikaisessa kirkossa. Sieltä oli muutaman kilometrin matka varsinaiseen kokouspaikkaan Päivölään. Nautimme hämäläisen pitopöydän antimista kansanopiston ruokalassa. Tällä kertaa pitopöytä sisälsi myös karjalanpaistia.

Sääntömääräinen kokous pidettiin opiston auditoriossa. Puheenjohtaja Erkki Hatakka Espoosta (Jääski) avasi kokouksen ja pidimme hiljaisen hetken viime vuonna kuolleen kunniapuheenjohtaja Erkki Hatakan (Antrea/Loppi) ja elokuussa tänä vuon-

na kuolleen kunniajäsenen Eero Hatakan (Kirvu/Mikkeli) muistolle. Tämän jälkeen jaettiin Karjalan Liiton hopeiset ansiomerkit kunniakirjojen ja kukkien kera Heli Idmanille (Antrea/Helsinki), Kalevi Hatakalle (Kirvu/Turku) ja Toimi Hatakalle (Metsäpirtti/Valkeakoski). Mervi Murto (Kirvu/Helsinki) ei päässyt tähän tilaisuuteen hakemaan merkkiään.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Harri Hatakka (Antrea/Loppi), sihteeriksi Eija Hatakka-Peltonen (Metsäpirtti/Toijala) ja pöytäkirjantarkastajiksi Kalevi Hatakka (Metsäpirtti/Helsinki) ja Teuvo Hatakka (Metsäpirtti/Espoo).

Pitkän keskustelun jälkeen päästiin

yksimielisyyteen vuoden 2002 jäsenmaksuista: vuosijäsenmaksuksi päätettiin 10 euroa ja ainaisjäsenmaksuksi 60 euroa. Alle 35-vuotiailta sukuseura ei peri liittymismaksua.

Suvun vanhimmaksi ja sukuseuran puheenjohtajaksi valittiin atrealainen Heli Idman (Helsinki), hänen varamieheksensä Erkki Hatakka (Jääski/Espoo), sihteeriksi edelleen Eija Hatakka-Peltonen (Metsäpirtti/Toijala) ja taloudenhoitajaksi edelleen Marita Lempiäinen (Kirvu/Orimattila). Puheenjohtajan tehtävä on jokaisella sukuhaaralla vuorotellen.

Sukuneuvoksiksi valittiin Antrean sukuhaarasta Harri Hatakka (varalla Eija Elomaa Riihimäeltä) ja Yrjö Hutri Hyvinkäältä (varalla Maire Suurmun-

Lotan lähtö ja paluu

Lähti lotta kohti rintamaa,
varusteina reppu tavaraa.
Monokengät jalkimina,
manttelissa paljon tilaa.
Lähti lotta kohti rintamaa.

Asui lotta liki rintamaa,
korsuun kodin tahtoi rakentaa.
Sotilaista huolta kanto,
ruokaa laittoi, hoivaa antoi.
Asui lotta liki rintamaa.

Viipyi lotta liki rintamaa.
Rauta siellä niitti elämää.
Lotta nuori kaatui luotiin,
sankarina kotiin tuotiin.
Uhrin vaati rakas isänmaa.

Taivaan tuuli puita huojuttaa.
Kirkkomaalla kivi todistaa:
Lähti lotta: Suomen Nainen,
antoi uhrin, elon maisen.
Tieto siitä historiaan jää.

Elsa Tuokko-Tauriainen

Omistettu sankarina
kaatuneiden lottien muistolle.
Koulutoverini
Helmi Jokiranta kaatui
9.10.1941.

ne Hollolasta). Metsäpirtin sukuhaaraa edustavat sukuneuvostossa Toimi Hatakka Valkeakoskelta, Teuvo Hatakka Espoosta ja Päivi Björkholz Kangasalta. Varamiehinä heillä ovat Anssi Hatakka Helsingistä, Toivo Hatakka Vehmaalta ja jääskiläinen Jussi Hatakka Tampereelta. Kalevi Hatakka Turusta edustaa Kirvun sukuhaaraa varmiehe-
nään Jorma Hatakka Ulvilasta.

Tilintarkastajat vaihtuivat kaikki: kirvulaiset Jorma ja Kaija Hatakka ovat Orimattilasta ja heidän varatilintarkastajansa, samoin kirvulaiset Arja ja Kimmo Auvikainen Nastolasta.

Sukuneuvosto kokoontuu seuraavan kerran maaliskuussa 2002. Ensi kesän sukutapaaminen pidetään Porissa Karjalan Liiton kesäjuhlien yhteydessä.

Sääntömääräinen kokous vuonna 2004 on Riihimäellä.

Kokouksen jälkeen siirryttiin 'kohville' ja haastelemaan. Kahvitellessa Toimi Hatakka esitteli Valkeakoskea ja jokainen tapaamiseen saapunut esit-
töytyi lyhyesti.

Sitten lähdimme sukuseuran kustantamalle Visavuoren kierrokselle. Sää suosi meitä ja saimme kierrellä Emil Wikströmin ja Kari Suomalaisen kotimaisemissa upeassa auringonpaisteessa.

Tapaamisiin ensi vuonna Porissa!

Eija Hatakka-Peltonen

Suvannon Seutuun tulevat

**Metsäpirtin
kirjoitukset
osoitteella:**

**Anja Kuoppa,
Sovintola 1, 14240
Janakkala
puh. 044 28 44 330**

**Huom. Anjan uusi
puhelinnumero!**

Sakkola -museo -hankkeen postiosoite on:

**SAKKOLA-MUSEO/
SAKKOLA-SÄÄTIÖ**

PL 15

37500 Lempäälä

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankin konttorista Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös Eino Kuisma, Punkalaidun, sekä Lempäälässä Anneli Kuisma, ja Aaro Viskari
Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03- 3748 410

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja
Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa.
Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

**HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!**

SAKKOLAN PITÄJÄ- JUHLAN VIDEO

Saatavissa nyt myös 50 minuutin mittainen pitäjäjuhla-video kesän 1997 juhlista Sakkolassa. Tilaa värikäs dokumentti historiallisista juhlallisuuksista Karjalan kotikunnilta hintaan 150 markkaa.

TILAUKSET:

Ilpo Kuparinen puh. 03- 3738 195, 254 0640 tai 0400 307 550
Videota voi myös noutaa Crane Video Oy:n toimipisteestä
Tampereen Näsilinnankatu 28
tai Vesilahdesta Kuparisen kotoa Rautialantie 525.
Tilauksia otetaan vastaan myös Sakkola-Säätiössä.

PITO-KALAASI KY

Pitopalvelu Aila ja Kati Heikkilä, Tampere

Puh. 03-343 3902, 03-266 2002, 0400 548 526

Putkiliike P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

**TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU**

♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦
**Seuraava lehti ilmestyy
marraskuun alussa.
Aineisto viimeistään 19.10.**

SUVANNON SEUTU

**Suvannon ympäristön
kotiseutulehti**

Ilmestyy vuonna 2001 8 kertaa

Tilaushinta 100 mk/vuosikerta

Ilmoitushinnat

1 mk palstamillimetri (+alv 22%)

Pankki TSOP, 37500 Lempäälä

Tilinumero 522803-211955

Toimitus Suvannon Seutu,

Rautasema, 37550 Lempäälä

Puhelin (03) 3748 448 iltaisin

tai 040 730 2622

Päätoimittaja

Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä

Metsäpirtin yhdyshenkilö

toimittaja Anja Kuoppa,

Janakkala p. 044 28 44 330

Toimituskunta

Esko Kallonen

Eero Koppanen

Ritva Koski

Juha Kuisma

Hannu Paukku

Kirjapaino Vammaspaino, Vammala